

A SZOCIOLÓGIAI OTKA-PÁLYÁZATOK ELBÍRÁLÁSÁRÓL

1991 áprilisában kaptak választ azok a szociológusok, akik 1990-ben kutatási támogatásra pályázatot adtak be az Országos Tudományos Kutatási Alaphoz. A pályázók nagy többsége pozitív választ kapott, ha az odaítélt összeg el is maradt a kérttől. A jelenlegi szűkösségekben ez a támogatás teszi lehetővé, hogy a kutatók többsége egyáltalán vizsgálatokat folytathasson.

A támogatás feltétlenül nagy jelentősége ellenére joggal merülhetnek fel kétségek, vajon a legérdemesebbek kapnak-e komoly támogatást. Ez a kétség elsősorban azokat bántja, akik a döntésekben közreműködtek.

Nem volt még pályázat, amelynek elbírálásában a hazai kutatók ennyire széles köre vett volna részt: a Magyar Szociológiai Társaság vállalta az opponensek kijelölését, majd a szociológusok által frissen választott Akadémiai Szociológiai Bizottság rangsorolta a pályázatokat az opponensi minősítések alapján. Lényegében ezt hagyta jóvá az OTKA Társadalomtudományi Szakkollégiuma a rendelkezésre bocsátott összeg keretei között. Meg kell jegyezni, hogy a szociológia-pályázatoknál alig volt eltérés a kapott összeg és az opponensek véleménye alapján javasolt összeg között.

A gond az, hogy a pályázati rendszer 1986 óta nem fejlődött, és a bekért információk valójában elégtelenek voltak a nyugodt lélekkel való döntésekhez. Ilyen kevés információ alapján Nyugat-Európában vagy az Egyesült Államokban egyetlen alapítvány sem lett volna hajlandó pénzt odaítélni. Az 1991 februárjában létrehozott új, független OTKA Bizottság, valamint három szakkollégiuma jelenleg új pályázati rendszer kidolgozásán fáradozik, amely ugyan komoly munkát kíván majd minden pályázótól, de biztosítja őket arról, hogy alaposan megméretnek és valóban azok nyernek komoly támogatást, akik egymással versenyezve az élre kerültek.

Cseh-Szombathy László
a Társadalomtudományi Szakkollégium elnöke

OTKA

IX. osztály

Rang-sor	Iktató-szám	Név, munkahely	Kért összeg (e Ft)	Javasolt összeg (e Ft)	Odaitt teljes összeg (e Ft)	1991. évre odaitt teljes összeg (e Ft)	A kutatás címe
1.	438	Angélusz Róbert ELTE	800	800	800	600	A nyilvánosság rétegződése és átrétegződése a '80-as évek végén, '90-es évek elején
2.	2138	Huszár Tibor ELTE	15 640	13 600	13 600	3 100	A némenklatúráról a pluralizálódó elitig
3.	1662	dr. Kabai Imre ELTE	850	850	850	50	Kisgyermekes családok longitudinális vizsgálata
4.	2517	Róbert Péter TÁRKI	12 000	9 000	9 000	2 000	Társadalmi tudattartalmak kulturális és anyagi meghatározottsága
5.	932	Bánfalvy Csaba „Bárczi Gusztáv” Gyógyped. Főisk.	1 500	1 200	1 200	600	A munkanélküliség váltak szociális és gazdasági adaptációja megváltozott helyzetűkhöz
6.	316	Fábán Tamás (Andorka Rudolf) BKE Szociológia Tsz.	19 000	16 000	16 000	4 000	A háztartások jövedelmi viszonyainak és életkörülményeinek longitudinális vizsgálata
7.	1971	Kolosi Tamás TÁRKI	19 423	15 000	15 000	3200	A mérés problémája a társadalomtudományokban

TÁJÉKOZÓDÁS

TÁJÉKOZÓDÁS

Rang-sor	Iktatószám	Név, munkatály	Kért összeg (e Ft)	Javasolt összeg (e Ft)	Ódafielt teljes összeg (e Ft)	1991. évre ódafielt teljes összeg (e Ft)	A kutatás címe
8.	2141	Ferge Sándorné ELTE	12 500	9 650	9 650	2 200	A létbiztonságra ható folyamatok összefüggése a szociális munkával. Az egyedi és közösségi szociális munka szükségessége, lehetősége és hatékonysága a mai magyar helyzeiben
9.	3125	Gyekiczky Tamás MTA Szoc. Kut. I	800	800	800	200	A foglalkoztatási szervezetréform ársadalmi, emberi konfliktusai és a konfliktusok megoldásának stratégiái
10.	2140	Némédi Dénes ELTE	3 200	2 300	2 300	900	Az értelmiségi mező és az új magyar nyitvénosság szervezete
11.	363	Velkey Gábor MTA Regionális Kut. Kp.	1 400	1 100	1 100	275	A helyi közösségek szociálpolitika a Békés megyei községekben
12.	1537	Kulcsár László GATE	2 000	1 500	1 500	500	A természeti, a gazdasági, a társadalmi környezeti hatása alternatív gazdálkodási stratégiák kialakulására – eltérő agrárökológiai tájakon
13.	954	S. Nagy Katalin BME	1 800	1 350	1 350	350	Az építészeti kultúra és a mai magyar társadalom

TÁJÉKOZÓDÁS

Rang-sor	Iktató-szám	Név, munkahely	Kéri összeg (e Ft)	Javasolt összeg (e Ft)	Ódáfélt teljes összeg (e Ft)	1991. évre ódáfélt teljes összeg (e Ft)	A kutatás címe
14.	437	Tomka Miklós MTA Műszaki-Kémiai Kut. I.	1 600	1 300	1 300	350	A vallás társadalmi jelentősége ma Magyarországon. (A vallási kultúra, a vallási intézmények és a vallásosság változása és szerepe a társadalom erkölcsi, közösségi és közéleti-politikai változásaiban.)
15.	3137	Lukács János MTA Szoc. Kut. I.	1 000	800	800	200	Tulajdonosváltás és munkaszervezeti változások. A munkavállalói részvénytulajdonok miirt a tulajdonváltás egyik formájának a megjelenése és munkaszervezeti következményei a kialakuló magyar piacgazdaságban
16	2859	Lengyel György BKE Szociológia Tsz.	3 600	2 600	2 600	350	A gazdasági elit átalakulása – empirikus szociológiai kutatás
17	1944	Zoltánka Viktor Oktatáskut. Int.	600	600	600	300	Az általános és középiskolai pedagógusok időfelhasználása, életmódja (1986–87)
18	3135	Losonczy Ágnes MTA Szoc. Kut. I.	3 000	3 000	3 000	1 000	Az új magyar polgárosodás – Történeti, empirikus, követő kutatás

TÁJÉKOZÓDÁS

Rang-sor	Iktató-szám	Név, munkahely	Kért összeg (e Ft)	Javasolt összeg (e Ft)	Ódítéki teljes összeg (e Ft)	1991. évre ódítéki teljes összeg (e Ft)	A kutatás címe
19.	2346	Füzesi Zsuzsanna POTE	1 500	1 200	1 200	300	Az egészségi állapot és az egészségmegmentési befolyásoló szociális tényezők interakcionális modelljei eltérő társadalmi, ökológiai körülmények között élő közösségekben
20.	3143	Szalai Júlia MTA Szoc. Kut. I.	35 000	12 000	12 000	3 500	Újfajta szociális szükségletek és szociálpolitikai ellátási formák, ill. a körülöttük szerveződő társadalmi konfliktusok a válság és a rendszerváltás időszakában (Szociálpolitika a gazdasági-társadalmi válság és az átmenet korában)
21.	1563	Simonné dr. Soka Judit ELTE	650	650	650	160	A munkanélküliekről való gondoskodás hatékonysága Szabolcs-Szatmár-Bereg és Hajdú-Bihar megyében
22.	3123	Gáthy Veronika MTA Szoc. Kut. I.	3 500	2 500	2 500	600	Az MTA Szociológiai Kutató Intézetében született tudományos művek kiadása
23.	2139	Kovács András ELTE	1 900	1 400	1 400	350	Szocializáció és csoportidentitás

TÁJÉKOZÓDÁS

Kat- sor	Iktató- szám	Név, munkahely	Kért összeg (e Ft)	Javasolt összeg (e Ft)	Odafélt teljes összeg (e Ft)	1991. évre odafélt teljes ösz- szeg (e Ft)	A kutatás címe
24.	3138	Lukács János MTA Szoc. Kut. I.	800	800	800	150	Munkástanácsok (1989). A munkástanácsok létrejöttének körülményei és következményei, munkaszervezeti szerepük, érdekvédelemmel és tulajdonnal kapcsolatos felfogásuk változásai
25.	2905	Kozma Tamás Okt. Kut. Int.	1 600	1 200	1 100	250	Szakmai érdekszerveződés az oktatásban
26.	957	Szakadát István BME	800	800	700	300	A kelet-európai politikai elitök összehasonlító vizsgálata (1944-1990)
27.	647	Utasi Ágnes Társ. Tud. Int.	9 500	400	3 600	1 000	Társadalmunk középrétegei és polgárosodó csoportjai
28.	2437	Forintos György Okt. Kut. Int.	750	750	700	200	Szociológiai szemlélet és valóságismeret (a tudásszociológia relevanciája és lehetőségei a társadalmi újjáépítés időszakában, különös tekintettel a közoktatásra)
29.	3120	Füstös László MTA Szoc. Kut. I.	3 500	2 500	2 300	600	I. Látenis változó-modellek és alkalmazásaik az értékszociológiában II. Társadalmi változások matematikai modellezése

TÁJÉKOZÓDÁS

Rang-sor	Iskoltó-szám	Név, munkahely	Kért összeg (e Ft)	Javasolt összeg (e Ft)	Odaíftélt teljes összeg (e Ft)	1951. évre odaíftélt teljes összeg (e Ft)	A kutatás címe
30.	2870	Elekes Zsuzsanna BKE Szoc. Tsz.	1 000	1 000	900	225	A drogfogyasztás elterjedtsége Magyarországon
31.	2900	Ladányi János BKE Szoc. Tsz.	3 500	2 500	2 300	600	Hátrányos helyzetű társadalmi csoportok és helyi közösségek felzárkózását elősegítő programok, akciók elveinek és módszereinek kutatása
32.	949	Farkas János BME	600	500	500	125	A műszaki innováció gazdasági elméletének szociológiai környezete
33.	503	Tóth András Társ. Tud. Int.	3 100	2 500	2 300	500	Paternalizmustól az autonómiáig és vissza, polgárosodás és/vagy közrepolitizálás, szaktudás
34.	649	Böhm Antal Társ. Tud. Int.	1 200	3 000	2 800	700	A helyi társadalomszerveződés folyamatai - önkormányzatok és a helyi politika kultúrája
35.	3131	H. Sas Judit MTA Szoc. Kut. I.	1 000	800	800	200	Az új apparátus alakulása. A személycserekkben szerepet játszó szakmai-társadalmi, politikai-hatalmi tényezők. Esettanulmány egy település néhány legfontosabb intézményének vizsgálatával

TÁJÉKOZÓDÁS

Rang-sor	Iktató-szám	Név, munkahely	Kéri összeg (e Ft)	Javasolt összeg (e Ft)	Odaírt teljes összeg (e Ft)	1991. évre odaírt teljes összeg (e Ft)	A kutatás címe
36.	3140	Makó Csaba MTA Szoc. Kut. I.	1 900	1 500	1 400	350	A technika-munka viszony társadalmi, kulturális és gazdasági összefüggései
37.	3118	Bollobás Enikő JATE	500	500	500	-	Életvezetési modellek és életstratégiák a női társadalomban
38.	2419	Tóth Pál NIM	3 200	2 500	2 300	500	Dektasszálódott és marginalizálódott csoportok térbeli elkülönítésének folyamatai és társadalmi konfliktusai egy tipikus válságkörzetben
39.	3148	Závada Pál MTA Szoc. Kut. I.	900	900	800	200	Összehasonlító agrár-társadalomtörténeti kutatás (Csehszlovákia-Magyarország)
40.	3128	Szakolczay Árpád (Hankiss Elemér) MTA Szoc. Kut. I.	6 000	4 000	3 800	900	Társadalmi tudat, politikai kultúra, életstratégiák az átmeneti korszakban. A kelet-európai átalakulás folyamat társadalmi és tudati összetevői és következményei
41.	2903	(Vidra) Szabó Ferenc Orsz. Széchényi Könyvtár	600	600	500	125	Pedagógusjelöltek olvasáskultúrája c. szociológiai kutatás

TÁJÉKOZÓDÁS

Rang-sor	Iktatószám	Név, munkahely	Kért összeg (e Ft)	Javasolt összeg (e Ft)	Odafélt teljes összeg (e Ft)	1991. évre odafélt teljes összeg (e Ft)	A kutatás címe
42.	2504	Balázs János BKE Szoc. Tsz.	2 600	2 600	2 300	600	Ipárvállalatok versenyképességének longitudinális panelvizsgálata európai összehasonlításban
43.	3126	Györi Péter MTA Szoc. Kut. I.	1 400	1 200	1 100	275	Kisközösségi szociális kezdeményezések
44.	650	Kutcsár László GATE	6 300	4 000	3 800	900	A depresszós területek falusi társadalmának vizsgálata. Fejlődési lehetőségek és korlátok
45.	3145	Szerman Zsuzsa MTA Szoc. Kut. I.	1 120	1 000	950	240	A jótéti pluralizmus és az időnормák. A szociálpolitika pluralizációja és ennek különböző hatásai a szociális ellátóhálózatra – a krai nyugdíjazás és a szociális pluralizmus
46.	3139	Neményi Mária MTA Szoc. Kut. I.	3 000	2 000	1 900	450	Igazságosság-felfogások Keleten és Nyugaton – nemzetközi összehasonlító kutatás
47.	2869	Elekes Zsuzsanna BKE Szoc. Tsz.	1 200	1 000	1 000	250	Szociokulturális tényezők hatása az öngyilkosságra

TÁJÉKOZÓDÁS

Rang-sor	Iktató-szám	Név, munkahely	Kért összeg (e Ft)	Javasolt összeg (e Ft)	Odafélt teljes összeg (e Ft)	1991. évre odafélt teljes összeg (e Ft)	A kutatás címe
48.	3146	Szirmai Viktória MTA Szoc. Kut. I.	2 800	2 000	1 900	450	Az ökológiai károk kialakulásának társadalmi mechanizmusai, az ökológiai érdekérvényesítés problémái a polgári átalakulás körülményei között
49.	3142	Rozgonyi Tamás MTA Szoc. Kut. I.	1 200	1 000	1 000	250	Tulajdonformaváltás és a gazdasági szervezetek átalakulása (gazdaság- és szervezettársadalmi elemzés)
50.	44	Vastaghné Meleg Csilla JYTE	800	400	300	70	A fiatal korosztály egészségmegőrzésének társadalmi egyenlősége, a befolyásolás intézményes lehetőségei
51.	597	Vanicsek Zoltáné Szaksz. Gazd. és Társ. Kut. Int.	1 800	800	600	150	Lokális munkaerőpiacok és a munkanélküliség
52.	635	Förrey Katalin	1 950	1 000	700	170	Az etnikai és regionális revitalizáció mint kihívás
53.	645	Harcza István KSH	1 200	600	500	120	A hazai elit mobilitása

TÁJÉKOZÓDÁS

Rang-sor	Iktató-szám	Név, munkahely	Kért összeg (e Ft)	Javasolt összeg (e Ft)	Odaitt teljes összeg (e Ft)	1991. évre edaitt teljes összeg (e Ft)	A kutatás címe
54.	639	Vitányi Iván (Hidy Péter) OKK Műv. Kut. I	3 000	1 500	1 200	300	A közösségek hálózata a budapesti értelmiségiek körében
55.	692	Anna László MTA Szoc. Kut. I.	4 000	2 000	1 500	370	A <i>Replika</i> című szociológiai, kritikai folyóirat kiadásának támogatása
56.	955	Krémer András BME	5 000	2 000	1 500	370	Külföldi vállalatok által bevezetett új – eddig nem szokásos, nem elterjedt technológiák adaptációjának társadalmi hatásai
57.	1551	Hamar Anna GATE	3 350	1 200	1 000	250	Az agrárértelmiség élet- és pályauja
58.	1556	Hantó Zsuzsa GATE	5 350	2 000	1 500	370	Elvetett lehetőségek és új perspektívák a magyar mezőgazdaság ma-gántermelési szférájában az 1940-es, '50-es és '90-es években
59.	1562	Hársfalvi Tamás GATE	3 780	1 500	1 200	300	Változó agráriársadalom – változó mezőgazdaság

TÁJÉKOZÓDÁS

Rang-sor	Iktatószám	Név, munkahely	Kért összeg (e Ft)	Javasolt összeg (e Ft)	Odaítélt teljes összeg (e Ft)	1991. évre odaítélt teljes összeg (e Ft)	A kutatás címe
60.	2136	Dávid János ELTE	7 500	2 000	1 500	370	Az átalakulás alternatívái. A modern ipari kapcsolatok rendszerének kiépítése, avagy az új rendiség megszülése. Az 1991-94-es évek elemző krónikája
61.	2137	Csanádi Gábor ELTE	4 900	2 000	1 500	370	A lakóhelyi szegregáció szociológiai dimenziói
62.	2142	Csanádi Gábor ELTE	10 400	4 000	3 000	750	Az empirikus szociológia adatfelvételi és adatfeldolgozási módszereinek összehasonlító kutatása
63.	2891	Bánlaky Pál Kulturinnov. és Továbbképző Kp.	2 300	1 000	800	200	Helyi társadalom, döntésmechanizmus, érdekvédelem, a helyi hatalmi viszonyok alakulása egy kisváros (Esztergom) és a vorzás-körzetébe tartozó községek vonatkozásában az önkormányzatok kifejlődésének időszakában
64.	3104	Gábor Kálmán JATE	1 200	600	500	120	A parasztpolgárosodás mintakészlete, folytonossága és megszakított-sága Makón. Élettörténetek, életpályák a negyvenes évektől napjainkig

TÁJÉKOZÓDÁS

Rang-sor	Iktatószám	Név, munkarely	Kért összeg (e Ft)	Javasolt összeg (e Ft)	Odatélt teljes összeg (e Ft)	1991. évre odatélt teljes összeg (e Ft)	A kutatás címe
65.	3117	Antal László MTA Szoc. Kut. I.	3 000	1 500	1 200	300	Az állami egészségügyi intézmények térvesztése Magyarországon és az Egyesült Királyságban
66.	3121	Füstös László MTA Szoc. Kut. I.	1 500	1 000	800	200	Számítógépes módszerek a biztosítással kapcsolatos feladatmegoldásban
67.	3127	Gyöfi Péter MTA Szoc. Kut. I.	2 895	1 200	1 000	250	Egy új szakma kialakulása – szociális munkások karrierélemzése
68.	3129	Hegedűs József MTA Szoc. Kut. I.	5 000	2 000	1 500	370	A kelet-európai modell átalakulása és a lakásrendszer (a kelet- és nyugat-európai lakáspolitikai rendszerek összehasonlító elemzése)
69.	3130	Heltei Péter András MTA Szoc. Kut. I.	2 000	1 000	800	200	Különbségek és hasonlóságok a magyar és a román politikai és társadalmi intézményrendszerek kialakulása között. Az ellenzéki szerveződések stratégiája a hatalommal szemben Romániában. Komparatív román-magyar vizsgálatok
70.	3133	Kárpáti Zoltán MTA Szoc. Kut. I.	2 400	1 000	800	200	Marginalizálódás és életstratégiák a gazdasági-társadalmi átmenet időszakában (a pécsi Lvov-kertváros példáján)

Rang-sor	Iktatószám	Név, munkahely	Kért összeg (e Ft)	Javasolt összeg (e Ft)	Odatílt teljes összeg (e Ft)	1991. évre odatílt teljes összeg (e Ft)	A kutatás címe
71.	3141	Makó Csaba MTA Szoc. Kut. I.	4 000	2 000	1 500	370	„A kisvállalkozó gazdasági magatartásának piaci, társadalmi és kulturális szabályozói” (egy születő vállalkozói övezet példáján)
72.	3150	Vágvölgyi András MTA Szoc. Kut. I.	4 250	2 000	1 500	370	„Új perspektívák a várospolitikában és a városi régiók társadalmi feltárásában, hasznosításában az önkormányzat feltételei között”
73	317	Kovács Imre MTA Társ. Tud. I.	6 000	—	—	—	Alapadatmínán rendelkezésre nem álló adatokat tartalmazó táblázatokat kezelő adatbázis alakítása társadalomtörténeti és szociológiai kutatások számára
74	376	Kovács Teréz MTA Regionális Kut. Kp.	2 500	—	—	—	A helyi polgárság kialakulása és új településformáló folyamatok megjelenése a falusi térségekben
75	439	A. Cergely András MTA Műszaki Kémiai Kut. Int.	387	—	—	—	A magyar politikai kultúra térségi rendszerének, térszerkezetének elemzése. Területi-regionális sajátosságok feltárása a hazai nyitványságtörténeti és mentalitástörténeti hosszú távú kutatása keretében

TÁJÉKOZÓDÁS

TÁJÉKOZÓDÁS

Rang-sor	Iktató-szám	Név, munkahely	Kért összeg (e Ft)	Javasolt összeg (e Ft)	Odaítélt teljes összeg (e Ft)	1991. évre odaítélt teljes összeg (e Ft)	A kutatás címe
89	3136	Losonczi Ágnes MTA Szoc. Kut. I.	4 000	-	-	-	Az egészségügyi rendszer átalakulási törekvéseiről és tényleges átalakulásáról - analízis és folyamatkövetés
90	3144	Szegő Andrea MTA Szoc. Kut. I.	2 000	-	-	-	A tulajdonváltás és polgárosodás hatása a társadalmi, a gazdasági és a politikai szervezetre
91	3147	Tagányi Zoltán MTA Szoc. Kut. I.	500	-	-	-	Összehasonlító falu- és városzociológiai kutatások alaptémái